

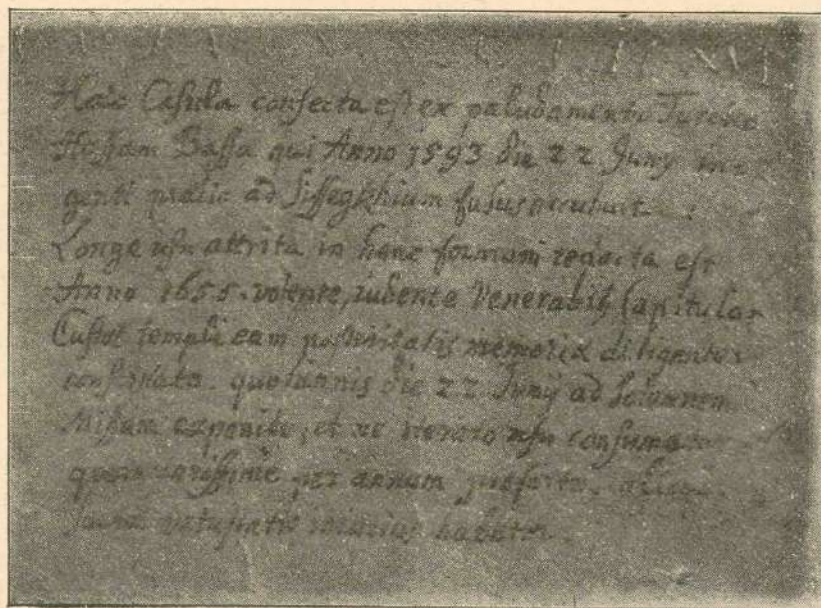
znanstveno, le nekaj mislij sem hotel sprožiti.

Ali je pa ta podoba tudi resnična? Ali nam kaže boj pri Sisku res tako, kakor se je godil? Na to je težko reči kaj tehtnega. Vendar je po mojih mislih ta slika bolj spominska, značilna ali simbolična, kakor istinita. To se vidi že iz podob svetnikov in angeljev, ki so naslikane na vrhnem robu. Gledé na to bi rekel: To je nekaka obljubljená ali votivna slika. Zato si razlagamo, zakaj je bila v ljubljanski stolnici. Dalje mi je pisal gospod Ferdo Hefe, meščanski učitelj v Sisku, ki se peča z zgodovino tega boja in preiskuje tudi dotično pozorišče, da slika ni natančna gledé na kraj. Orteliusova slika je dokaj boljša, najboljša pa da je slika Valvazorjeva (v 15. knj.). Tako n. pr. je Odra narisana neresnično, ker se ne izteka tako blizu v Kolpo, kakor je narisana.

Ozirajoč se na sliko Orteliusovo (na str. 281 «Dom in Šv.» t. l.) opisuje nam v posebnem pismu gosp. F. Hefele siško bojišče tako-le: «Stari grad na oglu Save in Kolpe spada pod Stari Sisek. (Novi Sisek je onstran Kolpe; od l. 1872. sta oba samo jedno mesto. Poprej se je Novi Sisek imenoval Vojni Sisek in je imel posebno občinsko oblastvo.) — Stari grad stoji dandanes jeden kilometer pod mestom Siskom. Sava se je od njega oddaljila za 200 korakov, a Kolpa je pritisnila do njega tako, da stoji stolp tik vode. Še pred 24 leti sem čital knjige pod hrastom, ki je raste med gradom in reko; pazil sem tukaj, ali se bode ujela kaka ribica na vabo. Više gori za starim gradom je bila tiha voda, na bregu so bile zidine starega gradú. Ta breg pa se

je polagoma urušil in zidine so sedaj tik ob Kolpi.

Okoli gradú nisem nikdar opazil jarka, tudi se ne pozna, da bi kdaj bil, in niti Valvazor ga nima. Ob Savi je visok breg, zato ne stopi voda nikdar okoli gradú. Nad gradom čez polje vidite v Orteliusovi sliki mal potok. Tu je pač sled in ostanek one vode, katera je bila nekđaj okoli mesta. Tam namreč, kjer je na sliki vojska, bilo je nekđaj močvirno. Danes pa je todi lepo suho polje, kjer raste najlepša trava in turščica, todi gre tudi železnica iz Siska v Sunjo in naprej. Zato je 250 korakov od gradú čez Kolpo navzgor železniški most. Od tega mostú kakih 300 korakov je danes prva hiša mesta Siska. Od te hiše za 300 korakov je sprehajališče, ob katerem je župnijska cerkev. Blizu nje vodi čez Kolpo lesen most v Novi Sisek. Most je za hojo in vožnjo. Kakih 500 korakov naprej ob Kolpi je pač ono mesto, kjer je stal turški most (Hasanov), od tu-le še 600 korakov se pa izteka Odra v Kolpo. Vsa ta zemlja je na levi strani Kolpe ravna, na desnem bregu pa se staremu gradu nasproti svet dviga in tukaj je dandanes kapela sv. Marije na Capragu. Ta breg je v različnih oblikah nasajen s trto, dalje se razprostira po njem tudi Novi Sisek.

Napis na pergamentu na plašču Hasanovem. (Po fotografiji.)